

21 januari

I dag har **Agnes** och **Agneta** namnsdag. Agnes härstammar från grekiskans hagnos, 'kysk'. Det har funnits i svenskan sedan slutet av 1200-talet och har varit populärt i vågor. Cirka 22 500 heter Agnes, ungefär 13 300 kallas så. Medelåldern för tilltalsnamnet är 18 år. Agneta är en latiniserad form av Agnes och har använts sedan sent 1300-tal. Runt mitten av 1900-talet hade namnet en popularitetsperiod. Cirka 35 000 heter Agneta, omkring 17 800 har det som tilltalsnamn. Medelåldern för tilltalsnamnet är 62 år.

Bemärkelsedagen

I dag infaller **Internationella kramdagen**. Den hittades på av amerikanen Kevin Zaborney från Michigan år 1986 – allt för att vi ska komma ihåg att krama om våra nära och kära.

Det hände då

■ **För 15 år sedan**, 2003, fick hemvärdaren **Joy Rahman** 8,2 miljoner kronor i skadestånd, efter att ha friats från ett mord han suttit fängslad för i åtta år. Skadeståndet är det hittills högsta som har tilldömts någon i Sverige.

■ **För 30 år sedan**, 1983, dömdes 47 personer till fängelse av Stockholms tingsrätt. De var anställda av Stockholms gatukontor för att tömma parkeringsautomater och hade länsat dessa på över sju miljoner kronor. Förutom fängelsestraff skulle de dömda återbetala pengarna.

Hört och hänt

■ **För 110 år sedan**, 1908, röstade New Yorks lokala lagstiftare igenom Sullivan-förordningen, som förbjöd kvinnor att röka ute på lokal. Om en kvinna ändå fick för sig att ta sig en cigg på krogen, skulle straffet dock inte drabba henne utan den som ägde inrättningen, i form av indraget utskänkningstillstånd. Förordningen hann aldrig träda i kraft, innan den annullerades av borgmästaren.

Födelsedagar

■ **För 62 år sedan**, 1956, föddes den amerikanska skådespelerskan **Geena Davis**. Hon debuterade i Tootsie 1982 och fick en Oscar för birollen i Den tillfällige turisten (1988). En annan framgång blev rollen i den feministiska road movien Thelma & Louise (1991).

■ **För 77 år sedan**, 1941, föddes den spanska operasångaren **Piácido Domingo**. Han ansågs på 1970- och 1980-talen som en av världens främsta tenorer. Under 1990-talet turnerade han, **Pavarotti** och **Carreras** som De tre tenorerna. År 2009 blev Domingo den första mottagaren av Birgit Nilsson Prize.

Desirée hjälper svenskarna på solkusten

Hunden Joy, en boxerhane på sex år, är van vid besökare. Desirée Rogners kontorsdörr har nämligen i praktiken svängdörrar. Någon är alltid på väg ut och någon annan är på väg in. Nyligen blev Desirée utnämnd till Årets svensk på Costa del Sol 2017 av tidningen Syd-kustens läsare.

Desirée Rogner, eller Dessi, som hon kallas här, var 16 år när hon tillsammans med sin stora familj flyttade från halländska Hishult, söder om Halmstad, till Fuengirola på den spanska solkusten.

Desirées mamma och pappa hade separerat några år tidigare och tillsammans med sin nya styv pappa bestämde sig familjen med de fem barnen för att prova på att bo och leva under den andalusiska solen.

– För mig var det både lätt och svårt. Jag visste redan efter en vecka att här ville jag bo, här ville jag stanna. Samtidigt var det svårt, för jag kunde inte ett ord på spanska och det var krångligt att förstå vad folk sa, berättar Desirée.

Den erfarenheten har nu skapat ett yrke för Desirée. Under alla år har hon ideellt hjälpt nordbor som velat flytta till solkusten med deras frågor om byråkrati, fastighetsköp och olika registreringar i landet.

– För mig är det inget konstigt, jag har hjälpt människor med allhandla saker ända sedan jag kom hit. Om valet har varit att ligga på stranden eller att hjälpa en kompis i knipa, så är det självklart för mig att göra det sista, det är inget märkvärdigt med det, säger Dessi.

DESIRÉE VERKAR INTE ha något behov av vare sig bekräftelse, beröm eller uppmärksamhet. Ändå är det just det hon hela tiden får. Vid årsskiftet utnämndes hon av läsarna till tidningens Syd-kusten till Årets svensk på Costa del Sol 2017. I motiveringen står det att hon får priset på grund av hennes ”solidariska arbete under många år med att bistå svenskar och andra nordbor. Hon har hjälpt ett stort antal personer med allhandla praktiska ärenden men också i livsviktiga situationer, med endast motagarnas tacksamhet som ersättning”.

– Tidningen som utlyser det här varje år blev tydligen nedbombaderade med förslaget att nominera mig. Fråga mig inte varför, jag tycker inte att jag gör något speciellt, säger Desirée.

Det var i juni 1998 som Desirée först satte sin fot i Sydspanien. Och det som var tänkt att vara bara under en sommar förlängdes med tre-fyra år, till 2001 då familjen bestämde sig för att flytta tillbaka.

Men inte Desirée. Hon hade hunnit fylla 19 år, skaffat sig kille och börjat jobba i restaurangbranschen. Hon ville inte tillbaka till kalla Sverige.

– Jag hade hittat min plats här.

VÄSTSVENSKAR I VÄRLDEN

Jag älskar Fuengirola. Det är varken för stort eller för litet. Och de lokala spanjorerna är vänliga och har inte hunnit tröttna på turister som i andra delar av Spanien, säger Desirée.

SÅ HON BLEV tvungen att organisera sig. Skaffa sig spanskt personnummer, skriva in sig på försäkringskassan, skaffa sig husläkare och bankkonto. Nu skulle hon vara ensam kvar i Spanien och det här skulle hon sköta själv.

– Det här klarar man inte själv om man inte kan spanska, det är näst intill omöjligt, säger Desirée som genom åren har bistått hundratals nordbor med att gå runt till de olika nödvändiga institutionerna.

Och nu, efter ett tiotal år i restaurangbranschen och två år på advokatbyrå har hon öppnat eget. Här hjälper hon på samma sätt nordbor med den spanska byråkratin, men nu har hon börjat ta betalt för det. Hon hjälper till med tolkning på sjukhus, vid rättegångar, bistår vid ärenden hos skattemyndigheten eller hos telefonbolag. Allt som rör en vardag. Hon har också bistått vid skilsmässor och även vid dödsfall och olyckor.

– Det är min mammas verk alltihop, det att jag sitter här, utbrister hon plötsligt och slår ut armarna och tittar runt i lokalen. Min mamma vägleder mig varje dag. Förut var hon hos mig fysiskt, nu bor hon i stället inom mig och jag hör hennes röst och instruktioner nästan varje dag.

Desirées mamma Nina dog i sin lägenhet i Fuengirola i februari 2017. Desirée hade bråkat med läkarna i ambulansen bara några dagar innan. Något stämde inte med mamma, men ambulanspersonalen hänvisade henne bara till husläkaren efter helgen och ville inte ta med henne.

– Jag är både så frustrerad och arg. Jag hjälper alla andra, men jag kunde inte hjälpa min mamma, säger hon och tummar på en ring på vänster hand, mammas och pappas

Desirée Rogner

■ **Ålder:** 35 år.
■ **Yrke:** Konsult.
■ **Aktuellt:** Årets svensk på Costa del Sol.
■ **Intressen:** Padeltennis, blommor/natur, hunden Joy.

förlovningsring visar det sig.

Det knackar på dörren igen, den är stängd eftersom det är köldknäpp i januari och spanjorerna är i chock eftersom graderna börjar krypa ner mot 10-strecket. Dessi kallar in besökaren.

– Skynda dig in, stå inte där ute och fryr, ropar hon glatt genom glasdörren.

Dessi ständiga följeslagare boxerhunden Joy håller med och ger besökaren en varm kys på kinden.

Desirée startade sin verksamhet i maj 2017, och sedan dess jobbar hon hela tiden, alldeles för mycket, säger hon. Den lilla lokalen som hon hyr, i samma huskomplex som svenska kyrkan ligger i, skaffade hon sig vid den tidpunkten.

– Jag är helt säker på att det är min mamma som ordnar saker för mig, fortfarande, trots att hon inte finns här. Hon sa till mig att öppna tidningen en dag och där såg jag den här annonsen om lokalen. Och jag fick kontrakt och nycklar samma kväll.

NU GÅR DET bra för Desirée och hennes verksamhet. Hon är på väg att anställa en person.

– Det går väldigt bra. Och det är många som behöver min hjälp.

Desirée gör fortfarande mycket ideellt arbete. Hon hjälper ibland svenska kyrkan med biståndsarbete för ortens hemlösa och hon står på polisens och sjukhusens kontaktlistor. Hon rycker ut i alla möjliga situationer. Olyckor, dödsfall, fastighetsköp.

Varifrån kommer den här viljan att hjälpa?

– Det har alltid varit naturligt för mig. Jag tror att våra föräldrar uppfosttrade oss alla barn till det. Det är helt enkelt så man ska uppföra sig, säger Desirée enkelt.

Några egna barn är inte planerade.

– Det är standardfrågan till mig i den ålder jag är i. Men jag har aldrig drömt om det och det är inget jag saknar. Det fattas mig inget i mitt liv. Skulle livet ta en annan vändning så är jag så klart öppen för det. **Kan du tänka dig att flytta hem till Sverige igen?**

– Det kan jag inte. Det här är mitt liv. Jag behövs här. Vem ska annars hjälpa alla nya som kommer hit, säger Dessi, samtidigt som hon vinkar in nästa besökare till sitt lilla kontor.

HELLE LYVRSTRAND LARSEN

031-62 40 00 namn@gp.se

Bild: THORD LYVRSTRAND

STANNADE PÅ SPANSKA SOLKUSTEN. Desirée Rogner var 16 år när hon kom till Fuengirola ihop med sin familj. Men när övriga familjen återvände till Sverige efter några år valde hon att bli kvar. Hennes evige följeslagare Joy, en sex-årig boxerhane, tycks också uppskatta livet i södra Spanien.

Skymningstid

Agnete och Patrick Hort

Som tidigare meddelats har Agnete (född Mannheim) och Patrick Hort, Stockholm, avlidit 84 respektive 86 år. Närmast anhöriga är tre barn med familjer.

Inom loppet av drygt ett och ett halvt år har Agnete och Patrick lämnat detta jordiska. Saknaden och tomheten är ej att ta miste på. Födda samma år följde de varandra i långt mer än ett halvt sekel. 1956 gifte de sig på Tjöstelsröds gård, Ljungskile. Ett kvartssekel senare blev de mina svärföräldrar.

Agnete växte upp i en sekulariserad familjekrets med rötter i Norrköping, Göteborg – och Stockholm varigenom också den Beskowska humanitetsreligionen livet igenom svävade över henne – som en fjärdegenerationens invandrare, farfadern ordförande i Göteborgs mosaiska församling under Hitler-åren. Själv räknade hon också farmoderns Dalarna som sin svenska stamort. Antinazistiska Handelstidningen tillfördes med modersmjölken och livet igenom höll hon dess minne levande. På Längnäs (Mölnlycke) sov hon under samma tak som danska släktingar vilka hade flytt över Öresund i oktober 1943. I sitt yrkesverksamma liv var hon skolbibliotekarie i Stockholm. Hon deltog också aktivt i undervisningen om sex och samlevnad och kom att betyda mycket för många människor hon mötte i skolan, en inklämmande och närvarande samtalspartner. Under ett antal år var hon också nämndeman i Svea hovrätt. Vänkretsen var stor, umgängessättet generöst. Efter pensioneringen engagerade hon sig i flera frivilliga sociala verksamheter alltifrån ”god man” för flyktingbarn till studiecirkel på Alla kvinnors hus. Ändå hade hon nästan hur mycket tid som helst över för sina barnbarn, och hon adopterade många andra unga.

Patrick – som stod både barnbarn och flera av sina syskonbarn nära – var en helt annan sorts migrant: från Imperiets sakrala trädgårdar, Irland inräknat, Rule Britannia sjöngs med glimt vid alla upptäckliga familjesammankomster. Från åtta års ålder var hans skolor internaten, Harrow och Cambridge. 1954 kom han till Uppsala som utbytesstudent för en termin, såg möjligheterna, tillbaka på college mötte han sin svenska. Under ett år i Kanada hölls deras unga kärlek brevlades levande, han arbetade av studiekulderna. Från 1955 var han på plats i sitt nya hemland och snart nog fanns också barn med i deras liv. Patricks väg in i det svenska samhället som välutbildad utlänning tog några år att få fasta former, sakprosan snart hans arbetspråk. Från 1960-talet var han etablerad som något av en svensk statsöversättare, varje jul reserverad för Nädiga luntan. Han kom att göra fler budgetar än Gunnar Sträng och ännu mera jobb åt Konjunkturinstitutet och Riksbanken ända fram till finanskrisen 2008. Därutöver översatte eller språkgranskade han vetenskapliga artiklar, avhandlingar och böcker av allehanda slag, samt kataloger från de stora museerna: ”The Triumph of Simplicity” – enkelhetens triumf – om 300 år av svenskt silver från Nationalmuseum 1988 kan också stå som samlande karakteristik över en språkvårdargärning som tog sin början med ”The Story of Axel Munthe, Capri and San Michele” (1959) och fem och ett halv decennier senare avslutades med ”Wallenberg” (2014).

I närmare fyra decennier hade jag förmånen att följa dem på tämligen nära håll, en smutt osannolik och i många avseenden rätt oslagbar kombination av energi, omtanke, radikalitet och värme. Om Agnete var den sprudlande, var Patrick en klippa. Båda var synnerligen beredvilliga, Agnete därtill impulsiv, lätttrölig och snabb, Patrick eftertänksam, jordnära, pliktrogen, uppslagsrik och systematisk i allt han företog sig. Båda borta, ändå så närvarande.

Sven Olsson Hort, svärson

Nytt i korthet

Får pris för sin forskning i biologi

Biologen **Erik Sandblom** vid Göteborgs universitet tilldelas nu medalj för sin forskning i biologi. Utmärkelsen är ett årligt pris som delas ut av The Society for Experimental Biology till framstående och innovativa yngre forskare inom experimentell biologi.

– Priset delas ut i fyra klasser och jag fick priset i djurklassen. Jag uppfattar priset som prestigefyllt inom mitt forskningsfält så jag är väldigt glad och stolt, säger Erik Sandblom, universitetslektor vid institutionen för biologi och miljövetenskap, Göteborgs universitet.

– Jag ser det som en bekräftelse på att jag, min forskargrupp och våra samarbetspartners under lång tid har bedrivit forskning som står sig mycket väl internationellt sett, både när det gäller produktivitet och kvalitet.

Prisutdelningen sker på den årliga konferensen som ordnas av The Society for Experimental Biology. I år är mötet i Florens i juli.

